

Op 21 september organiseerde ons Sustainable Health Care Lab de bijeenkomst '**Verbind de Eilanden**', n.a.v. Coördinaat 8 van ons eind 2016 herzien Manifest:

8. Verbind de eilanden van specialisten en instellingen.

Nu is er veelal sprake van aandoeningsgericht, professiegericht en/of domeingericht handelen. Professionals en burgers ervaren competitie tussen aanbieders. De toekomst vraagt juist om samenwerking en verbinding, gericht op wat echt helpt vanuit het perspectief van de zorgvrager.

Als vanouds waren wij te gast bij de VVAA waar zo'n 40 geïnteresseerden bijeenkwamen voor 3 zeer geïnspireerde voordrachten.

- **Blauwe zorg in de wijk**, Maastricht, door **Guy Schulpen**, directeur van ZIO
- **Samenwerking rond Ziekenhuis Bernhoven** door **Wink de Boer**, MDL-arts, medisch directeur
- **Samenwerking in sociaal domein/ WMO in Utrecht** door **Toke Tom**, Directeur Maatschappelijke Ontwikkeling

Onze gastsprekers, ieder voor zich in hun zorgdomein innovatieve voorlopers rond het organiseren van duurzame zorg, bespraken hoe zij het vraagstuk van samenwerking koppelen aan het vraagstuk van integrale bekostiging.

De presentaties van onze sprekers vindt u hieronder als bijlage.

Aan de hand van ieders proloog bespraken wij in 3 groepen vervolgens of en zo ja in hoeverre, bekostiging een barrière is in het verbinden van de eilanden, of beter hoe bekostiging juist zou helpen en faciliteren daarbij.

De discussies in de 3 groepen concentreerde zich vooral op de volgende vraagstellingen:

1. Wat is de essentie van jullie idee om eilanden te verbinden en waar sta je?
2. Wat zijn voor jullie succesfactoren en wat zie je als barrières en puzzels?
3. Hoe ga je slim om met bekostiging bij het verbinden van eilanden?
4. Wat heeft de burger/ patiënt hieraan en wat merkt hij/zij ervan

Deelsessie Blauwe zorg

Guy Schulpen

De essentie van dat idee om eilanden te verbinden

- Een hele simpele: we kunnen elke euro maar één keer uitgeven en willen daarvoor de beste gezondheid in de regio

Succesfactoren, barrières en puzzels

- Uit een beweging kun je niet ontsnappen
- Partijen maken met elkaar een visie per thema voor de regio (bv ELV)
- Elkaar aanspreken op maatschappelijke verantwoordelijkheid en transparant zijn over financiële consequenties
- Intervisie met bestuurders in de regio
- Schijnwerper erop helpt om mensen als het spannend wordt door te laten gaan.

Hoe slim om te gaan met bekostiging bij het verbinden

- Principe niet totale bezuiniging afromen
- Virtuele populatiebekostiging
- Het kan binnen de huidige wetgeving/regels
- Transparant in de regio over gerealiseerde budgetten en indien nodig schuiven
- Vertrouwen
- Inzicht in data over verschillende leefgebieden maakt het mogelijk om verbinding te leggen

Wat levert het op voor de burger/patiënt en wat merkt hij/zij ervan

- Meer gezondheid/beter functioneren
- De vraag "wat staat u het meest in de weg?" wordt aangepakt en opgelost

De essentie van dat idee om eilanden te verbinden

- Sense of urgency, gecombineerd met geplande nieuwbouw: we moeten en kunnen NU iets nieuws gaan doen.
- Existentiële veiligheid: het ziekenhuis blijft bestaan, zekerheid van financiering.
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen
- Ga delegeren, laat je partners doen wat zij beter kunnen dan jij

Succesfactoren, barrières en puzzels

- Financiële druk van buiten, dreiging kortingen zorgverzekeraar(s)
- Koppeling aan 'De ziel terug in de zorg'
- Ontschotten van de 'oude' vakgroepen
- Dappere dokters, bestuurders en zorgverzekeraars

Hoe slim om te gaan met bekostiging bij het verbinden

- Adequate financiële prikkels, afschaffen perverse prikkels (dus geen P x Q)
- Poolen van middelen onder één regie (i.c. vanuit ziekenhuis en medische staf gezamenlijk, één belang en één directie)

Wat levert het op voor de burger/ patiënt en wat merkt hij/zij ervan

- Shared decision making.
- Maatwerk bijv. bij opname: niet meer per vakgroep, maar 2 organisatieschema's: acuut of electief.
- Onderzoek naar patient-journeys, is basis voor verbeteren.

De essentie van dat idee om eilanden te verbinden

- Met de invoering van de WMO stond ook Utrecht voor de vraag hoe dit vorm te geven
- Gekozen is voor het contracteren van nieuwe organisaties voor de sociale wijkteams, die generalistisch werken en van specialistische organisaties
- Iedereen is zodanig gecontracteerd dat professionals maximaal de ruimte krijgen
- Niet volgens 'P x Q' maar op basis van 'doen wat nodig is voor de doelgroep'

Succesfactoren, barrières en puzzels

- Mensen bij elkaar brengen, elkaar echt leren kennen bij elkaar meekijken, over 'silo's' heen
- Heel goede mensen bij elkaar brengen; dat is cruciaal
- Beginnen met samenwerken waar je mogelijkheden ziet en met cases die echt interessant zijn om samen op te pakken
- Eerst visie ontwikkeld en daarna werkend weg verduidelijkt
- Heel goed nadenken over en aandacht besteden aan belangen en daar wel open in durven acteren en deze goed benoemen en op zoek naar de win-win.

Het kan ook nog stuklopen, bijvoorbeeld omdat alsnog verantwoording achteraf geëist wordt op burgerniveau door accountant of externe instanties.

Grote uitdaging is: wat maakt het duurzaam?

Hoe slim om te gaan met bekostiging bij het verbinden

- Ook hier: goede financiële prikkels, afschaffen perverse prikkels (geen p x q)
- Door de 'vierkant' bekostiging krijgen professionals maximaal ruimte

Wat levert het op voor de burger/patiënt en wat merkt hij/zij ervan

- Dit is heel moeilijk te zeggen, want er was geen nulmeting
- Effect voor de gemeente is dat er kosten bespaard zijn en kwaliteit niet merkbaar minder is en burgers tevreden zijn over wijkteams

- Tevredenheid over wijkteams is heel hoog, dat wordt regelmatig gemeten
- Utrecht heeft voortdurend leren en werken op basis van big data ingericht. Door samen te leren, ook samen met de doelgroep, levert dat steeds meer waarde op voor de burger

Samenvattende eindconclusies:

- Niet PxQ denken maar denken in uitkomsten en 'de bedoeling is essentieel voor een duurzame benadering
- Veel ruimte bieden aan professionals in plaats van teveel controlerend wantrouwen blijft overal de boodschap
- Denken en werken vanuit samenhang, de keten, niet vanuit de disciplines of 'vakken'
- Creëer zo eenvoudig mogelijke systemen
- Ontwikkel en organiseer een (continue) leerproces op basis van uitkomsten en concrete cases
- Betrek de mensen waar het om gaat
- Groot belang dat het initiatief geen eiland blijft, maar verspreid wordt; geen uitdovend experiment maar een duurzame werkwijze

Tot slot werd als afsluitende vraag gesteld: Wat zou er gebeuren wanneer bij 1 gemeente of (sub)regio deze 3 bijzondere initiatieven naast elkaar en op elkaar aangesloten zouden bestaan?

Dat leek iedereen een wenkend perspectief, maar hoe dat nu voor elkaar te krijgen is hadden de aanwezigen geen eensluidend antwoord voor. Wel was er een grote overtuiging dat de gepresenteerde initiatieven en voorbeelden veel meer aandacht, publiciteit en landelijke opvolging zouden moeten krijgen. Verzekeraars, gemeenten, de politieke partijen, VWS etc. zouden toch heel enthousiast dergelijke ontwikkelingen dienen te omarmen? Hoe is dat te organiseren blijft de hamvraag.

In ieder geval was er een daverend applaus voor de 3 sprekers die ieder op hun terrein als zeer innovatieve en dappere pioniers gezien worden.